PROPOSISYON

59 MGA KORPORASYON. PAGGASTOS NA PAMPULITIKA. MGA PROTEKSIYON SA PEDERAL NA SALIGANG-BATAS. PAMBATASANG KATANUNGAN PARA SA PAGPAPAYO.

59

OPISYAL NA TITULO AT BUOD — INIHANDA NG ABUGADO HENERAL

- Tinatanong kung ang mga inihalal na opisyal ng California ay dapat gamitin ang kanilang awtoridad upang magmungkahi at magpatibay ng isang pag-aamyenda sa pederal na Saligang-batas na nagpapawalang-bisa sa desisyon ng Korte Suprema ng Estados Unidos sa *Citizens United v. Federal Election Commission.*
- Ang *Citizens United* ay nagpasiya na ang mga batas na naglalagay ng partikular na mga limitasyon sa paggastos na pampulitika ng mga korporasyon at unyon ay labag sa saligang-batas.
- Ipinapahayag na dapat linawin ng iminumungkahing pag-aamyenda na ang mga korporasyon ay hindi dapat magkaroon ng mga karapatan ayon sa saligang-batas na katulad ng sa mga tao.

BUOD NG TANTIYA NG PAMBATASANG TAGASURI SA KABUUANG EPEKTO SA PANANALAPI NG ESTADO AT LOKAL NA PAMAHALAAN:

- Walang tuwirang epekto sa pananalapi ng estado o mga lokal na pamahalaan.

MGA PANGWAKAS NA BOTO NG LEHISLATURA SA SB 254 (PROPOSISYON 59)
(KABANATA 20, MGA BATAS NG 2016)

Senado:	Mga Oo 26	Mga Hindi 12
Asembleya:	Mga Oo 51	Mga Hindi 26

PAGSUSURI NG MANUNURI NG LEHISLATURA

BATAYAN

Paggasta sa Pampulitikang Kampanya. Maraming tao, korporasyon, unyon ng paggawa, at iba pang mga grupo ang gumagastos ng pera upang maimpluwensiyahan ang mga desisyon ng botante sa mga pampulitikang kampanya. Kasama sa paggastang ito ang:

- ***Mga Direktang Kontribusyon.*** Ang mga tao ay maaaring direktang magbigay ng pera sa mga kandidato, partidong pampulitika, at komite. Ang mga direktang kontribusyon na ito ay napapailalim sa mga pederal, estado, at lokal na limitasyon. Sa ilang sitwasyon, hindi pinapayagan ng batas na pederal ang mga direktang kontribusyon. Halimbawa, ang mga korporasyon at unyon ng paggawa ay hindi maaaring direktang magbigay ng pera sa isang kandidato para sa pederal na opisina.
- ***Mga Independiyenteng Paggasta.*** Ang isang tao ay gumagawa ng "independiyenteng paggasta" kung gumasta siya ng pera upang impluwensiyahan ang mga botante nang hindi nakikipag-ugnayan sa isang kandidato o kampanya. Halimbawa, ang taong nag-produce ng patalastas sa radyo na humihikayat sa mga tao na iboto ang isang kandidato ay gumagawa ng independiyenteng paggasta kung ginawa ang patalastas nang walang pakikisangkot ng kampanya ng kandidato.

Pinoprotektahan ng Saligang-batas ng U.S. ang Mga Independiyenteng Paggasta. Bago ang 2010, nilimitahan ng batas na pederal ang mga kakayahan ng korporasyon at unyon ng paggawa na magsagawa ng mga independiyenteng paggasta sa mga pederal na halalan. Ang ilang lokal na pamahalaan sa California ay may mga katulad na batas para sa mga lokal na halalan. Noong 2010, natukoy ng Korte Suprema ng U.S. sa kasong *Citizens United* na ang mga independiyenteng paggasta na ginagawa ng mga korporasyon at unyon ng paggawa ay isang

uri ng pagsasalita na pinoprotektahan sa ilalim ng Saligang-batas. Batay sa pagtukoy na ito at mga kaugnay na desisyon sa hukuman, hindi maaaring limitahan ng pamahalaan ang karapatan ng mga korporasyon at unyon ng paggawa na magsagawa ng mga independiyenteng paggasta. Nalalapat ang tuntuning ito sa mga pederal, estado, at lokal na pamahalaan.

Dalawang Hakbang na Proseso upang Mabago ang Saligang-batas. Maaaring baguhin ang Saligang-batas sa pamamagitan ng dalawang hakbang na proseso ng "pagsusog." Sa ilalim ng prosesong ito, na inilalarawan sa ibaba, tanging ang Kongreso, mga lehislatura ng estado, at—kung pinanawagan ng Kongreso—mga kombensiyon para sa saligang-batas ang may tungkulin na baguhin ang Saligang-batas. Simula noong naisabatas ang Saligang-batas noong 1789, nagmungkahi ng 33 susog at 27 susog ang inaprobahan sa pamamagitan ng prosesong ito.

- ***Unang Hakbang: Ang Kongreso ang Kikilos.*** Ang proseso upang mabago ang Saligang-batas ay nagsisimula sa pagsasagawa ng Kongreso ng alinman sa (1) pagmumungkahi ng mga pagbabago o susog sa Saligang-batas o (2) pananawagan para sa isang kombensiyon para sa saligang-batas upang magmungkahi ng mga susog pagkatapos hilingin ng mga lehislatura ng estado ng hindi bababa sa 34 na estado ang nasabing kombensiyon. Walang susog ang iminungkahi sa pamamagitan ng isang kombensiyon para sa saligang-batas.
- ***Pangalawang Hakbang: Ang Estado ang Kikilos.*** Dapat aprobahan ng hindi bababa sa 38 estado ang isang iminungkahing susog bago ito maging isang batas. Depende sa mga tagubilin mula sa Kongreso, aaprobahan ng mga estado ang mga iminungkahing susog sa pamamagitan ng alinman sa mga lehislatura ng estado o mga kombensiyon sa antas ng estado. Batay sa kasaysayan, isang susog lang—ang ika-21 Susog na nagpapawalang-saysay sa pagbabawal sa pagbebenta ng mga inuming may alcohol—ang inaprobahan sa pamamagitan ng mga kombensiyon sa antas ng estado sa halip na sa pamamagitan ng mga lehislatura ng estado.

MUNGKAHI

Nagtatanong ang Proposisyon 59 kung dapat gamitin ng inihalal na mga opisyal ng California ang lahat ng kanilang awtoridad batay sa saligang-batas—kasama na ang, ngunit hindi nililimitahan sa, pagsusog sa Saligang-batas—upang:

- Baligtarin ang mga epekto ng Citizens United at mga kaugnay na desisyon ng hukuman.
- Payagan ang regulasyon at limitasyon ng paggasta sa pampulitikang kampanya.
- Tiyakin na maipapahayag ng mga indibidwal ang mga pananaw sa pulitika.
- Linawin na ang mga korporasyon ay hindi dapat magkaroon ng mga parehong karapatan sa saligang-batas tulad ng karapatan ng mga tao.

Ang Proposisyon 59 ay isang panukalang nakapagpapayo lamang. Hindi ito nag-aatas ng anumang partikular na pagkilos ng Saligang-batas o Lehislatura ng California.

MGA EPEKTO SA PANANALAPI

Ang panukalang ito ay walang direktang epekto sa pananalapi sa estado at mga lokal na pamahalaan.

Bisitahin ang *http://www.sos.ca.gov/measure-contributions* para sa isang listahan ng mga komite na binuo unang-una upang suportahan o salungatin ang panukalang ito. Bisitahin ang *http://www.fppc.ca.gov/transparency/top-contributors/nov-16-gen-v2.html* upang maakses ang nangungunang 10 tagaambag ng komite.

Para sa kumpletong teksto ng Proposisyon 59, pumunta sa pahina 149.